श्रीमद्भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

श्रीमद्भागवत रसिक कुटुंब

रास पंचाध्याय (10.29)

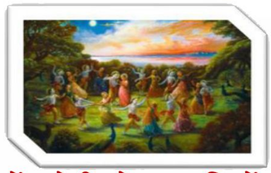

भक्तों मे ज्यों गोपी श्रेष्ठ, मुनियों में ज्यों व्यास।
पुराणों में ज्यों भागवतम्, लीला में महारास।।

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) चैव नरोत्तमम्।
देवीं(म्) सरस्वतीं(वँ) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत्

nārāyaṇaṃ(n) namaskṛtya, naraṃ(ñ)caiva narottamam

devīṃ(m) sarasvatīṃ(ṽ) vyāsaṃ(n), tato jayamudīrayet

नामसङ्कीर्तनं(यँ) यस्य, सर्वपापप्रणाशनम्।
प्रणामो दुःखशमनस्, तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम्

nāmasaṅkīrtanaṃ(ỹ) yasya, sarvapāpapraṇāśanam

praṇāmo duḥkhaśamanas, taṃ(n) namāmi hariṃ(m) param

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

दशमः स्कंधः

अथैकोनत्रिंशोऽध्यायः

Śrīmadbhāgawatamahāpurāṇam

décimoḥ skandhaḥ

.. athaikonatriṃśo'dhyāyaḥ ..

श्रीशुक उवाच

भगवानपि ता रात्रीः(श्), शरदोत्फुल्लमल्लिकाः ।
वीक्ष्य रन्तुं(म्) मनश्चक्रे, योगमायामुपाश्रितः ॥ 1॥

śrīśuka uvāca

bhagavānapi tā rātrīḥ(ś), śaradotphullamallikāḥ .
vīkṣya rantuṃ(m) manaścakre, yogamāyāmupāśritaḥ .. 1..

śaradot+ phulla+ mallikāḥ, yogamāyā+ mupāśritaḥ

तदोडुराजः(ख्) ककुभः(ख्) करैर्मुखं(म्),
प्राच्या विलिम्पन्नरुणेन शन्तमैः ।
स चर्षणीनामुदगाच्छुचो मृजन्,
प्रियः(फ्) प्रियाया इव दीर्घदर्शनः ॥ 2 ॥

tadoḍurājaḥ(kh) kakubhaḥ(kh) karairmukhaṃ(m)
prācyā vilimpannaruṇena śantamaiḥ .
sa carṣaṇīnāmudagācchuco mṛjan
priyaḥ(ph) priyāyā iva dīrghadarśanaḥ .. 2..

vilim+pan+ naruṇena, carṣaṇīnā+ mudagāc+ chuco

दृष्ट्वा कुमुद्वन्तमखण्डमण्डलं(म्),
रमाननाभं(न्) नवकुं(ङ्)कुमारुणम्।
वनं(ञ्) च तत्कोमलगोभिरं(ञ्)जितं(ञ्),
जगौ कलं(वँ) वामदृशां(म्) मनोहरम् ॥ 3 ॥

dṛṣṭvā kumudvantamakhaṇḍamaṇḍalaṃ(m)
ramānanābhaṃ(n) navakuṃ(ṅ)kumāruṇaṃ .
vanaṃ(ñ) ca tatkomalagobhiraṃ(ñ)jitaṃ(ñ)
jagau kalaṃ(v̐) vāmadṛśāṃ(m) manoharam .. 3..

kumud+ vanta+ makhaṇḍa+ maṇḍalaṃ(m), nava+ kuṃ(ṅ)kumā+ ruṇaṃ
tatko+ malago+ bhiraṃ(ñ)jitaṃ(ñ)

निशम्य गीतं(न्) तदनङ्गवर्धनं(वँ),
व्रजस्त्रियः(ख्) कृष्णगृहीतमानसाः ।

आजग्मुरन्योन्यमलक्षितोद्यमाः(स्),

स यत्र कान्तो जवलोलकुण्डलाः ॥ 4॥

niśamya gītaṃ(n) tadanaṅgavardhanaṃ(ṽ)

vrajastriyaḥ(kh) kṛṣṇagṛhītamānasāḥ .

ājagmuranyonyamalakṣitodyamāḥ(s)

sa yatra kānto javalolakuṇḍalāḥ .. 4..

tadanaṅga+ vardhanaṃ(ṽ), kṛṣṇa+ gṛhī+ tamānasāḥ,

ājagmuran+ yonya+ malakṣito+ dyamāḥ(s)

दुहन्त्योऽभिययुः(ख्) काश्चिद्, दोहं(म्) हित्वा समुत्सुकाः ।

पयोऽधिश्रित्य सं(यँ)याव- मनुद्वास्यापरा ययुः ॥ 5॥

duhantyo'bhiyayuḥ(kh) kāścid, dohaṃ(m) hitvā samutsukāḥ .

payo'dhiśritya saṃ(ỹ)yāva- manudvāsyāparā yayuḥ .. 5..

duhantyo'+ bhiyayuḥ(kh), payo'+ dhiśritya, manud+ vās+ yāparā

परिवेषयन्त्यस्तद्धित्वा, पाययन्त्यः(श्) शिशून् पयः ।

शुश्रूषन्त्यः(फ्) पतीन् काश्चि- दश्नन्त्योऽपास्य भोजनम् ॥ 6॥

pariveṣayantyastaddhitvā, pāyayantyaḥ(ś) śiśūn payaḥ .

śuśrūṣantyaḥ(ph) patīn kāści- daśnantyo'pāsya bhojanam .. 6..

parive+ ṣayantyas+ tad+ dhitvā,

śuśrū+ ṣantyaḥ(ph), daś+ nantyo'+ pāsya

लिम्पन्त्यः(फ्) प्रमृजन्त्योऽन्या, अं(ञ्)जन्त्यः(ख्) काश्च लोचने ।

व्यत्यस्तवस्त्राभरणाः(ख्), काश्चित् कृष्णान्तिकं(यँ) ययुः ॥ 7॥

limpantyaḥ(ph) pramṛjantyo'nyā, aṃ(ñ)jantyaḥ(kh) kāśca locane .

vyatyastavastrābharaṇāḥ(kh), kāścit kṛṣṇāntikaṃ(ỹ) yayuḥ .. 7..

pramṛjan+ tyo'nyā, vyatyas+ tavastrā+ bharaṇāḥ(kh)

ता वार्यमाणाः(फ्) पतिभिः(फ्), पितृभिर्भ्रातृब*न्धुभिः ।
गोवि*न्दापहृतात्मानो, न* न्यव*र्तन्त मोहिताः ॥ 8॥

tā vāryamāṇāḥ(ph) patibhiḥ(ph), pitṛbhirbhrātṛba*ndhubhiḥ .
govi*ndāpahṛtātmāno, na* nyavarta*nta mohitāḥ .. 8..

pitṛbhir+bhrātṛbandhubhiḥ, govindā+ pahṛtāt+ māno

अ*न्तर्गृहगताः(ख्) काश्चिद्- गोप्योऽल*ब्धविनिर्गमाः ।
कृ*ष्णं(न्) त*द्भावनायु*क्ता, द*ध्युर्मीलितलोचनाः ॥ 9॥

a*ntargṛhagatāḥ(kh) kāścid- gopyo'la*bdhavinirgamāḥ .
kṛ*ṣṇaṃ(n) ta*dbhāvanāyu*ktā, da*dhyurmīlitalocanāḥ .. 9..

antar+ gṛhagatāḥ(kh), gopyo'+ labdha+ vinirgamāḥ,

tad+ bhāvanā+ yuktā ,dadhyurmī+ litalocanāḥ

दुः(स्)सह*प्रेष्ठविरह- तीव्रतापधुताशुभाः ।
ध्यान*प्राप्ताच्युताश्लेष- निर्वृ*त्या क्षीणम*ङ्गलाः ॥ 10॥

duḥ(s)saha*preṣṭhaviraha- tīvratāpadhutāśubhāḥ .
dhyāna*prāptācyutāśleṣa- nirvṛ*tyā kṣīṇama*ṅgalāḥ .. 10..

duḥ(s)saha+ preṣṭha+ viraha, tīvratā+ padhutā+ śubhāḥ

dhyā+ naprāptā+ cyutāśleṣa

तमेव परमात्मानं(ञ्),जारबुद्ध्यापि स*ङ्गताः।
जहुर्गुणमयं(न्) देहं(म्), स*द्यः(फ्) प्र*क्षीणब*न्धनाः ॥ 11॥

tameva paramātmānaṃ(ñ), jārabuddhyāpi sa*ṅgatāḥ .
jahurguṇamayaṃ(n) dehaṃ(m), sa*dyaḥ(ph) pra*kṣīṇaba*ndhanāḥ .. 11..

jāra+ buddhyāpi, jahur+ guṇamayaṃ(n)

राजोवाच

कृ*ष्णं(वँ) विदुः(फ्) परं(ङ्) कान्तं(न्), न तु* ब्रह्मतया मुने ।
गुण*प्रवाहोपरम*स्- तासां(ङ्) गुणधियां(ङ्) कथम् ॥ 12॥

rājovāca

kṛ*ṣṇaṃ(ṽ) viduḥ(ph) paraṃ(ṅ) kāntaṃ(n), na tu* brahmatayā mune .

guṇa*pravāhoparama*s- tāsāṃ(ṅ) guṇadhiyāṃ(ṅ) katham .. 12..

guṇa+ pravāho+ paramas

श्रीशुक उवाच

उ*क्तं(म्) पुर*स्तादेतत्ते, चैद्यः(स्) सि*द्धिं(यँ) यथा गतः ।

द्विषन्नपि हृषीकेशं(ङ्), किमुताधोक्षज*प्रियाः ॥ 13 ॥

śrīśuka uvāca

u*ktaṃ(m) pura*stādetatte, caidyaḥ(s) si*ddhiṃ(ỹ) yathā gataḥ .

dviṣannapi hṛṣīkeśaṃ(ṅ), kimutādhokṣaja*priyāḥ .. 13..

purastā+ detat+ te, dviṣan+ napi, kimutādho+ kṣajapriyāḥ

नृणां(न्) निः(श्)श्रेयसार्था*य, व्य*क्तिर्भगवतो नृप ।

अ*व्यय*स्याप्रमेय*स्य , निर्गुण*स्य गुणात्मनः ॥ 14 ॥

nṛṇāṃ(n) niḥ(ś)śreyasārthāya*, vya*ktirbhagavato nṛpa .

a*vyaya*syāprameya*sya, nirguṇa*sya guṇātmanaḥ .. 14..

niḥ(ś)śre+ yasārthāya, vyaktir+ bhagavato, avyayas+ yāprame+ yasya

कामं(ङ्) क्रोधं(म्) भयं(म्) स्नेह- मैक्यं(म्) सौहृदमेव च ।

नि*त्यं(म्) हरौ विदधतो, यान्ति त*न्मयतां(म्) हि ते ॥ 15 ॥

kāmaṃ(ṅ) krodhaṃ(m) bhayaṃ(m) sneha- maikyaṃ(m) sauhṛdameva ca .

ni*tyaṃ(m) harau vidadhato, yānti ta*nmayatāṃ(m) hi te .. 15..

न चैवं(वँ) वि*स्मयः(ख्) कार्यो, भवता भगव*त्यजे ।

योगेश्वरेश्वरे कृ*ष्णे, यत एतद् विमु*च्यते ॥ 16 ॥

na caivaṃ(ṽ) vi*smayaḥ(kh) kāryo, bhavatā bhagava*tyaje .

yogeśvareśvare kṛ*ṣṇe, yata etad vimu*cyate .. 16..

ता दृष्ट्वान्तिकमायाता, भगवान् व्रजयोषितः ।
अवदद् वदतां(म्) श्रेष्ठो, वाचः(फ्) पेशैर्विमोहयन् ॥ 17॥

tā dṛṣṭvāntikamāyātā, bhagavān vrajayoṣitaḥ .
avadad vadatāṃ(m) śreṣṭho, vācaḥ(ph) peśairvimohayan .. 17..

dṛṣṭvān+ tikamāyātā, peśair+ vimo+ hayan

श्रीभगवानुवाच

स्वागतं(वँ) वो महाभागाः(फ्), प्रियं(ङ्) किं(ङ्) करवाणि वः ।
व्रज*स्यानामयं(ङ्) कच्चिद्, ब्रूतागमनकारणम् ॥ 18॥

śrībhagavānuvāca

svāgataṃ(ṽ) vo mahābhāgāḥ(ph), priyaṃ(ṅ) kiṃ(ṅ) karavāṇi vaḥ .
vraja*syānāmayaṃ(ṅ) kaccid, brūtāgamanakāraṇam .. 18..

vrajasyā+ nāmayaṃ(ṅ), brūtā+ gamanakā+ raṇam

रज*न्येषा घोररूपा, घोरसत्त्वनिषेविता ।
प्रतियात* व्रजं(न्) नेह*, स्थेयं(म्) स्त्रीभिः(स्) सुम*ध्यमाः ॥ 19॥

raja*nyeṣā ghorarūpā, ghorasattvaniṣevitā .
pratiyāta* vrajaṃ(n) neha*, stheyaṃ(m) strībhiḥ(s) suma*dhyamāḥ .. 19..

ghora+ sattva+ niṣevitā

मातरः(फ्) पितरः(फ्) पु*त्रा, भ्रातरः(फ्) पतय*श्च वः ।
वि*चि*न्वन्ति ह्यप*श्य*न्तो, मा कृढ्वं(म्) ब*न्धुसाध्वसम् ॥ 20॥

mātaraḥ(ph) pitaraḥ(ph) pu*trā, bhrātaraḥ(ph) pataya*śca vaḥ .
vi*cin*vanti hyapa*śya*nto, mā kṛḍhvaṃ ba*ndhusādhvasam .. 20..

vicin+ vanti, hya+ paśyanto, bandhu+ sādhva+ sam

दृ*ष्टं(वँ) वनं(ङ्) कुसुमितं(म्), राकेशकररं(ञ्)जितम् ।
यमुनानिललीलैजत्-तरुपल्लवशोभितम् ॥ 21॥

dṛ*ṣṭaṃ(ṽ) vanaṃ(ṅ) kusumitaṃ(m), rākeśakararaṃ(ñ)jitam .

yamunānilalīlaijat- tarupallavaśobhitam .. 21..

yamu+ nānilalīlai+ jat, taru+ pallavaśo+ bhitam

तद् यात मा चिरं(ङ्) गोष्ठं(म्), शु*श्रू*षध्वं(म्) पतीन् सतीः ।

क्र*न्द*न्ति व*त्सा बालाश्च, तान् पाययत दुह्यत ॥ 22॥

tad yāta mā ciraṃ(ṅ) goṣṭhaṃ(m), śu*śrūṣa*dhvaṃ(m) patīn satīḥ .

kra*nda*nti va*tsā bālāśca, tānpāyayata duhyata .. 22..

śuśrū+ ṣadhvaṃ(m), kran+ danti

अथवा मदभि*स्नेहाद्-भव*त्यो यन्त्रिताशयाः ।

आगता ह्युपपन्नं(वँ) वः(फ्), प्रीय*न्ते मयि ज*न्तवः ॥ 23॥

atha vā madabhi*snehād- bhava*tyo yantritāśayāḥ .

āgatā hyupapannaṃ(ṽ) vaḥ(ph), prīya*nte mayi ja*ntavaḥ .. 23..

madabhis+ nehād, yantritā+ śayāḥ, hyupa+ pannaṃ(ṽ)

भर्तुः(श्) शु*श्रूषणं(म्) स्त्रीणां(म्), परो धर्मो ह्यमायया ।

त**द्बन्धूनां(ञ्) च क*ल्याण्यः(फ्), प्रजानां(ञ्) चानुपोषणम् ॥ 24॥

bhartuḥ(ś) śu*śrūṣaṇaṃ(m) strīṇāṃ(m), paro dharmo hyamāyayā .

ta*dba*ndhūnāṃ(ñ) ca ka*lyāṇyaḥ(ph), prajānāṃ(ñ) cānupoṣaṇam .. 24..

tad+ bandhūnāṃ(ñ)

दुः(श्)शीलो दुर्भगो वृ*द्धो, जडो रोग्यधनोऽपि वा ।

पतिः(स्) स्त्रीभिर्न हात*व्यो, लोकेप्सुभिरपातकी ॥ 25॥

duḥ(ś)śīlo durbhago vṛ*ddho, jaḍo rogyadhano'pi vā .

patiḥ(s) strībhirna hāta*vyo, lokepsubhirapātakī .. 25..

lokep+ subhirapā+ takī

अस्वर्ग्यमयशस्यं(ञ्) च, फल्गु कृच्छ्रं(म्) भयावहम् ।
जुगुप्सितं(ञ्) च सर्वत्र, औपपत्यं(ङ्) कुलस्त्रियाः ॥ 26॥

asvargyamayaśasyaṃ(ñ) ca, phalgu kṛcchraṃ(m) bhayāvaham .
jugupsitaṃ(ñ) ca sarvatra, aupapatyaṃ(ṅ) kulastriyāḥ .. 26..

as+ vargya+ mayaśasyaṃ(ñ), jugup+ sitaṃ(ñ), aupa+ patyaṃ(ṅ)

श्रवणाद् दर्शनाद् ध्यानान्- मयि भावोऽनुकीर्तनात् ।
न तथा सन्निकर्षेण, प्रतियात ततो गृहान् ॥ 27॥

śravaṇād darśanād dhyānān- mayi bhāvo'nukīrtanāt .
na tathā sannikarṣeṇa, pratiyāta tato gṛhān .. 27..

san+ nikarṣeṇa

श्रीशुक उवाच
इति विप्रियमाकर्ण्य ,गोप्यो गोविन्दभाषितम् ।
विषण्णा भग्नसं(ङ्)कल्पाश्-चिन्तामापुर्दुरत्ययाम् ॥ 28॥

śrīśuka uvāca
iti vipriyamākarṇya, gopyo govindabhāṣitam .
viṣaṇṇā bhagnasaṃ(ṅ)kalpāś- cintāmāpurduratyayām .. 28..

vipriyamā+ karṇya, bhagna+ saṃ(ṅ)kalpāś, cintāmā+ purdurat+ yayām

कृत्वा मुखान्यव शुचः(श्) श्वसनेन शुष्यद्
बिम्बाधराणि चरणेन भुवं(लँ) लिखन्त्यः ।
अस्रैरुपात्तमषिभिः(ख्) कुचकुं(ङ्)कुमानि,
तस्थुर्मृजन्त्य उरुदुःखभराः(स्) स्म तूष्णीम् ॥ 29॥

kṛtvā mukhānyava śucaḥ(ś) śvasanena śuṣyad-
bimbādharāṇi caraṇena bhuvaṃ(l̐) likhantyaḥ .
asrairupāttamaṣibhiḥ(kh) kucakuṃ(ṅ)kumāni

tasthurmṛjantya uruduḥkhabharāḥ(s) sma tūṣṇīm .. 29..

as+ rairupāt+ tamaṣibhiḥ(kh), tasthur+ mṛjantya

प्रेष्ठं(म्) प्रियेतरमिव प्रतिभाषमाणं(ङ्),
कृष्णं(न्) तदर्थविनिवर्तितसर्वकामाः ।
नेत्रे विमृज्य रुदितोपहते स्म किं(ञ्)चित्
सं(म्)रम्भगद्गदगिरोऽब्रुवतानुरक्ताः ॥ 30॥

preṣṭhaṃ(m) priyetaramiva pratibhāṣamāṇaṃ(ṅ)
kṛṣṇaṃ(n) tadarthavinivartitasarvakāmāḥ .
netre vimṛjya ruditopahate sma kiṃ(ñ)cit
saṃ(m)rambhagadgadagiro'bruvatānuraktāḥ .. 30..

tadartha+ vinivar+ tita+ sarvakāmāḥ,

saṃ(m)rambha+ gadgadagiro'+ bruvatā+ nuraktāḥ

गोप्य ऊचुः
मैवं(वँ) विभोऽर्हति भवान् गदितुं(न्) नृशं(म्)सं(म्),
सन्त्यज्य सर्वविषयां(म्)स्तव पादमूलम् ।
भक्ता भजस्व दुरवग्रह मा त्यजास्मान्
देवो यथाऽऽदिपुरुषो भजते मुमुक्षून् ॥ 31॥

gopya ūcuḥ
maivaṃ(v̐) vibho'rhati bhavān gadituṃ(n) nṛśaṃ(m)saṃ(m)
santyajya sarvaviṣayāṃ(m)stave pādamūlam .
bhaktā bhajasva duravagraha mā tyajāsmān
devo yathā''dipuruṣo bhajate mumukṣūn .. 31..

san+ tyajya

यत्पत्यपत्यसुहृदामनुवृत्तिरङ्ग
स्त्रीणां(म्) स्वधर्म इति धर्मविदा त्वयोक्तम् ।

अस्त्वेवमेतदुपदेशपदे त्वयीशे

प्रेष्ठो भवां(म्)स्तनुभृतां(ङ्) किल बन्धुरात्मा ॥ 32॥

yatpatyapatyasuhṛdāmanuvṛttiraṅga

strīṇām(m) svadharma iti dharmavidā tvayoktam .

astvevametadupadeśapade tvayīśe

preṣṭho bhavāṃ(m)stanubhṛtāṃ(ṅ) kila bandhurātmā .. 32..

yatpat+ yapatya+ suhṛdā+ manuvṛttiraṅga, astve+ vame+ tadupade+ śapade

bhavāṃ(m)s+ tanubhṛtāṃ(ṅ)

कुर्वन्ति हि त्वयि रतिं(ङ्) कुशलाः(स्) स्व आत्मन्

नित्यप्रिये पतिसुतादिभिरार्तिदैः(ख्) किम् ।

तन्नः(फ्) प्रसीद परमेश्वर मा स्म छिन्द्या

आशां(न्) भृतां(न्) त्वयि चिरादरविन्दनेत्र ॥ 33॥

kurvanti hi tvayi ratiṃ(ṅ) kuśalāḥ(s) sva ātman

nityapriye patisutādibhirārtidaiḥ(kh) kim .

tannaḥ(ph) prasīda parameśvara mā sma chindyā

āśāṃ(n) bhṛtāṃ(n) tvayi cirādaravindanetra .. 33..

patisutā+ dibhirār+ tidaiḥ(kh)

चित्तं(म्) सुखेन भवतापहृतं(ङ्) गृहेषु

यन्निर्विशत्युत करावपि गृह्यकृत्ये ।

पादौ पदं(न्) न चलतस्तव पादमूलाद्-

यामः(ख्) कथं(वँ) व्रजमथो करवाम किं(वँ) वा ॥ 34॥

cittaṃ(m) sukhena bhavatāpahṛtaṃ(ṅ) gṛheṣu

yannirviśatyuta karāvapi gṛhyakṛtye .

pādau padaṃ(n) na calatastava pādamūlād-

yāmaḥ(kh) kathaṃ(ṽ) vrajamatho karavāma kiṃ(ṽ) vā .. 34..

yan+ nir+ viśatyuta

सिञ्चाङ्ग नस्त्वदधरामृतपूरकेण
हासावलोककलगीतजहृच्छयाग्निम् ।
नो चेद् वयं(वँ) विरहजाग्न्युपयुक्तदेहा
ध्यानेन याम पदयोः(फ्) पदवीं(म्) सखे ते ॥ 35॥

siñcāṅga nastvadadharāmṛtapūrakeṇa
hāsāvalokakalagītajahṛcchayāgnim .
no ced vayaṃ(ṽ) virahajāgnyupayuktadehā
dhyānena yāma padayoḥ(ph) padavīṃ(m) sakhe te .. 35..

nas+ tvadadharā+ mṛtapū+ rakeṇa, hāsāvalo+ kakalagī+ tajahṛc+ chayāgnim
virahajāg+ nyupa+ yuktadehā

यर्ह्यम्बुजाक्ष तव पादतलं(म्) रमाया
दत्तक्षणं(ङ्) क्वचिदरण्यजनप्रियस्य ।
अस्प्राक्ष्म तत्प्रभृति नान्यसमक्षमङ्ग
स्थातुं(न्) त्वयाभिरमिता बत पारयामः ॥ 36॥

yarhyambujākṣa tava pādatalaṃ(m) ramāyā
dattakṣaṇaṃ(ṅ) kvacidaraṇyajanapriyasya .
asprākṣma tatprabhṛti nānyasamakṣamaṅga
sthātuṃ(n) tvayābhiramitā bata pārayāmaḥ .. 36..

yar+ hyam+ bujākṣa, kvacidaraṇ+ yajanapriyasya, as+ prākṣma
nān+ yasamakṣa+ maṅga

श्रीर्यत्पदाम्बुजरजश्चकमे तुलस्या
लब्ध्वापि वक्षसि पदं(ङ्) किल भृत्यजुष्टम् ।
यस्याः(स्) स्ववीक्षणकृतेऽन्यसुरप्रयासस्-
तद्वद् वयं(ञ्) च तव पादरजः(फ्) प्रपन्नाः ॥ 37॥

śrīryatpadāmbujarajaścakame tulasyā

labdhvāpi vakṣasi padaṃ(ṅ) kila bhṛtyajuṣṭam .

yasyāḥ(s) svavīkṣaṇakṛte'nyasuraprayāsaḥ

tadvad vayaṃ(ñ) ca tava pādarajaḥ(ph) prapannāḥ .. 37..

śrīryat+ padām+ bujarajaś+ cakame, svavī+ kṣaṇakṛte'n+ yasuraprayāsaḥ

तन्नः(फ्) प्रसीद वृजिनार्दन तेऽङ्घ्रिमूलं(म्),

प्राप्ता विसृज्य वसतीस्त्वदुपासनाशाः ।

त्वत्सुन्दरस्मितनिरीक्षणतीव्रकाम-

तप्तात्मनां(म्) पुरुषभूषण देहि दास्यम् ॥ 38॥

tannaḥ(ph) prasīda vṛjinārdana te'ṅghrimūlaṃ(m)

prāptā visṛjya vasatīstvadupāsanāśāḥ .

tvatsundarasmitanirīkṣaṇatīvrakāma-

taptātmanāṃ(m) puruṣabhūṣaṇa dehi dāsyam .. 38..

vasatīs+ tvadupā+ sanāśāḥ , tvat+ sundaras+ mitanirī+ kṣaṇatīvra+ kāma

वीक्ष्यालकावृतमुखं(न्) तव कुण्डलश्री-

गण्डस्थलाधरसुधं(म्) हसितावलोकम् ।

दत्ताभयं(ञ्) च भुजदण्डयुगं(वँ) विलोक्य,

वक्षः(श्)श्रियैकरमणं(ञ्) च भवाम दास्यः ॥ 39॥

vīkṣyālakāvṛtamukhaṃ(n) tava kuṇḍalaśrī-

gaṇḍasthalādharasudhaṃ(m) hasitāvalokam .

dattābhayaṃ(ñ) ca bhujadaṇḍayugaṃ(v̐) vilokya

vakṣaḥ(ś)śriyaikaramaṇaṃ(ñ) ca bhavāma dāsyaḥ .. 39..

vīkṣyā+ lakā+ vṛtamukhaṃ(n), gaṇḍas+ thalā+ dharasudhaṃ(m),

vakṣaḥ(ś)+ śriyai+ karamaṇaṃ(ñ)

का स्त्र्यङ्ग ते कलपदायतमूर्च्छितेन,
सम्मोहिताऽऽर्यचरितान्न चलेत्त्रिलोक्याम् ।
त्रैलोक्यसौभगमिदं(ञ्) च निरीक्ष्य रूपं(यँ),
यद् गोद्विजद्रुममृगाः(फ्) पुलकान्यबिभ्रन् ॥ 40॥

kā stryaṅga te kalapadāyatamūrcchitena
sammohitā''ryacaritānna calettrilokyām .
trailokyasaubhagamidaṃ(ñ) ca nirīkṣya rūpaṃ(ỹ)
yad godvijadrumamṛgāḥ(ph) pulakānyabibhran .. 40..

kalapadā+ yatamūrc+ chitena, sammohitā''r+ yacaritān+ na, trailokyasaubhagamidaṃ(ñ)
godvija+ druma+ mṛgāḥ(ph), pulakān+ yabibhran

व्यक्तं(म्) भवान् व्रजभयार्तिहरोऽभिजातो,
देवो यथाऽऽदिपुरुषः(स्) सुरलोकगोप्ता ।
तन्नो निधेहि करपं(ङ्)कजमार्तबन्धो,
तप्तस्तनेषु च शिरस्सु च किं(ङ्)करीणाम् ॥ 41॥

vyaktaṃ(m) bhavān vrajabhayārtiharo'bhijāto
devo yathā''dipuruṣaḥ(s) suralokagoptā .
tanno nidhehi karapaṃ(ṅ)kajamārtabandho
taptastaneṣu ca śiraḥsu ca kiṃ(ṅ)karīṇām .. 41..

vrajabhayār+ tiharo'+ bhijāto, karapaṃ(ṅ)kaja+ mārtabandho

श्रीशुक उवाच
इति विक्लवितं(न्) तासां(म्), श्रुत्वा योगेश्वरेश्वरः ।
प्रहस्य सदयं(ङ्) गोपी- रात्मारामोऽप्यरीरमत् ॥ 42॥

śrīśuka uvāca
iti viklavitaṃ(n) tāsāṃ(m), śrutvā yogeśvareśvaraḥ .
prahasya sadayaṃ(ṅ) gopī- rātmārāmo'pyarīramat .. 42..

rātmā+ rāmo'pyarī+ ramat

ताभिः(स्) समेताभिरुदारचेष्टितः(फ्),
प्रियेक्षणोत्फुल्लमुखीभिरच्युतः ।
उदारहासद्विजकुन्ददीधितिर्-
व्यरोचतैणां(ङ्)क इवोडुभिर्वृतः ॥ 43॥

tābhiḥ(s) sametābhirudāraceṣṭitaḥ(ph)
priyekṣaṇotphullamukhībhiracyutaḥ .
udārahāsadvijakundadīdhatir-
vyarocataiṇāṃ(ṅ)ka ivoḍubhirvṛtaḥ .. 43..

sametā+ bhirudā+ raceṣṭitaḥ(ph), priyekṣaṇot+ phul+ lamukhī+ bhiracyutaḥ
udā+ rahāsad+ vijakun+ dadī+ dhatir, ivo+ ḍubhir+ vṛtaḥ

उपगीयमान उद्गायन्, वनिताशतयूथपः ।
मालां(म्) बिभ्रद् वैजयन्तीं(वँ), व्यचरन्मण्डयन् वनम् ॥ 44॥

upagīyamāna udgāyan, vanitāśatayūthapaḥ .
mālāṃ(m) bibhrad vaijayantīṃ(v̐), vyacaranmaṇḍayan vanam .. 44..

vanitā+ śata+ yūthapaḥ, vyacaran+ maṇḍayan

नद्याः(फ्) पुलिनमाविश्य, गोपीभिर्हिमवालुकम् ।
रेमे तत्तरलानन्द- कुमुदामोदवायुना ॥ 45॥

nadyāḥ(ph) pulinamāviśya, gopībhirhimavālukam .
reme tattaralānanda- kumudāmodavāyunā .. 45..

pulinamā+ viśya, gopībhir+ himavā+ lukam, tat+ taralānanda, kumudā+ modavāyunā

बाहुप्रसारपरिरम्भकरालकोरु-
नीवीस्तनालभननर्मनखाग्रपातैः ।
क्ष्वेल्यावलोकहसितैर्व्रजसुन्दरीणा-

मुत्तम्भयन् रतिपतिं(म्) रमयाञ्चकार ॥ 46॥

bāhuprasāraparirambhakarālakoru-

nīvīstanālabhananarmanakhāgrapātaiḥ .

kṣvelyāvalokahasitairvrajasundarīṇā-

muttambhayan ratipatiṃ(m) ramayāñcakāra .. 46..

bāhuprasā+ rapariram+ bhakarā+ lakoru, nīvīs+ tanā+ labhananar+ manakhāgra+ pātaiḥ

kṣvelyā+ valo+ kahasitair+ vrajasundarīṇā, mut+ tambhayan

एवं(म्) भगवतः(ख्) कृष्णाल्- लब्धमाना महात्मनः ।

आत्मानं(म्) मेनिरे स्त्रीणां(म्), मानिन्योऽभ्यधिकं(म्) भुवि ॥ 47॥

evaṃ(m) bhagavataḥ(kh) kṛṣṇāl- labdhamānā mahātmanaḥ .

ātmānaṃ(m) menire strīṇāṃ(m), māninyo'bhyadhikaṃ(m) bhuvi .. 47..

māninyo'bh+ yadhikaṃ(m)

तासां(न्) तत् सौभगमदं(वँ), वीक्ष्य मानं(ञ्) च केशवः ।

प्रशमाय प्रसादाय, तत्रैवान्तरधीयत ॥ 48॥

tāsāṃ(n) tat saubhagamadaṃ(ṽ), vīkṣya mānaṃ(ñ) ca keśavaḥ .

praśamāya prasādāya, tatraivāntaradhīyata .. 48..

tatraivān+ taradhīyata

इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(म्)स्यां(म्)

सं(म्)हितायां(न्) दशमस्कन्धे पूर्वार्धे

भगवतो रासक्रीडावर्णनं(न्) नामैकोनत्रिं(म्)शोऽध्यायः ॥

iti śrīmadbhāgavate mahāpurāṇe pāramahaṃ(m)

syāṃ(m) saṃ(m)hitāyāṃ(n) daśamaskandhe pūrvārdhe

bhagavato rāsakrīḍāvarṇanaṃ(n) nāmaekonatriṃ(m)śo'dhyāyaḥ ..

ॐ पूर्णमदः(फ्) पूर्णमिदं(म्)पूर्णात्पूर्णमुद*च्यते
पूर्ण*स्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशि*ष्यते।।
ॐ शान्तिः(श्)शान्तिः(श्)शान्तिः।।

Om Pūrṇamadah(ph) Pūrṇamidaṃ(m) PūrṇātPūrṇamuda*cyate|

Pūrṇa*sya Pūrṇamādāya Pūrṇamevāvashi*ṣyate ||

Om Shāntih(ś) Shāntih(ś) Shāntih ||